

अमरः । कृताञ्जशब्दे २१५५ पु० तद्गुटादि दृशप्रम ।
शक्रुफला(ली) स्त्री शक्रव इव सूक्ष्माणि फलान्यस्याः
 वा ङोप् । शमीवृक्षे शब्दच० । [भेदे
शक्ति(क्ति) पु० वशिष्ठसूत्रेः पुत्रे पराशरस्य पितरि छनि-
 शक्रु त्रि० शक-रु । प्रियभाषिणि अमरः ।
शक्य त्रि० शक-यत् । १ शक्तियुक्ते २ शक्त्या बोध्योऽर्थे ।
 ३ समर्थनीये । ४ साधयितुं योग्ये च ।
शक्यतावच्छेदक त्रि० इत० । शक्यपदार्थस्यासाधारणधर्म-
 येन धर्मेण अर्थस्य शब्दसङ्केतविषयता तस्मिन् धर्मे ।
 यथा घटशब्दः घटत्ववत् पदार्थं बोधयति अतस्तदसा-
 धारणधर्मो घटत्वं घटशब्दस्य शक्यतावच्छेदकम् ।
शक्र पु० शक-रक् । १ इन्द्रे अमरः । २ कुटजवृक्षे शक्य-
 नवृक्षे मेदि० । ३ ल्ये शानक्षत्रे ५ पेचके च । इन्द्रस्य
 चतुर्दशविधत्वम् मन्वन्तरभेदेन इन्द्रशब्दे दर्शितमतः
 तत्संख्यासाध्यात् इचतुर्दशसंख्यायाम् ।
शक्रगोप पु० शक्रं शक्रधनुर्मोपायति समवर्णत्वात् गुप-अण् ।
 इन्द्रगोपे कीटे जटा० ।
शक्रज पु० शक्रात् जायते जन-ङ । १ शकके त्रिका० । २ इन्द्र-
 जन्ये त्रि० । शक्रजातादयोऽप्यत्र ।
शक्रजित् पु० शक्रं जितवान् जि-क्तिप् हक् च । १ रावणा-
 त्तजे मेघनादे राक्षसे । २ इन्द्रजेतरि त्रि० ।
शक्रधनुस् न० इत० । मेघलाञ्छने धनुराकारे स्वर्ध-
 किरणसम्पर्कजे पदार्थभेदे (राशधनुक्) अमरः ।
शक्रध्वज पु० इत० । भाद्रशुक्लद्वादश्यां पूज्ये इन्द्रदेवते
 ध्वजाकारे पदार्थे । इन्द्रध्वजशब्दे ६४६ पु० दृश्यम् ।
शक्रनन्दन पु० इत० । अर्जुने जटा० । २ इन्द्रनन्दके त्रि० ।
शक्रपर्याय पु० शक्रस्य पर्यायो नाम नाम यस्य मध्यपदलोपः ।
 १ कुटजवृक्षे रत्नमाला इत० । इन्द्रस्य २ वाचकशब्दे च ।
शक्रपादप पु० इत० । १ देवदारुवृक्षे अमरः । २ कुटजवृक्षे
 राजनि० । [अमरः । स्वार्थे क । तत्रैव रत्नमा० ।
शक्रपुष्पी स्त्री शक्रस्यैव पुष्पमस्याः ङोप् । अग्निशिखावृक्षे
शक्रभवन न० इत० । स्वर्गं त्रिका० । शक्रावासादयोऽप्यत्र ।
शक्रभूमवा स्त्री शक्ररूपभुवि भवति भू-अच् । इन्द्र-
 वारुण्याम् शब्दच० । [२ इन्द्रजनन्याम् अदित्याम् ।
शक्रमाट स्त्री शक्रस्य मातेव । १ भार्याम् राजनि० । इत० ।
शक्रमूर्ध्नि पु० शक्रस्यैव शिखावान् मूर्ध्ना यस्य । १ शक्यभोजके
 त्रिका० इत० । २ इन्द्रमस्तके । शक्रशीर्षादयोऽप्यत्र ।
शक्रवल्ली स्त्री शक्रप्रिया वल्ली । इन्द्रवारुण्याम् राजनि० ।

शक्रवाहन पु० शक्रं वाहयति वह-णिच्-ल्यु । मेघे
 शब्दच० इन्द्रवाहनादयोऽप्यत्र ।
शक्रवीज न० शक्रस्य कुटजस्य वीजम् । इन्द्रयवे राजनि० ।
शक्रशाखिन् पु० शक्रनामकः शाखी । कुटजवृक्षे भावप्र० ।
शक्रसारथि पु० इत० । इन्द्रमाररथौ मातन्वौ ।
शक्रसुत पु० शक्रस्य सुतः । १ वालिनामके वानरराजे
 हन्वायु० । २ इन्द्रपुत्रे अर्जुने च ।
शक्रमुधा स्त्री शक्रस्य सुधेव । पाण्ड्याम् शब्दच० ।
शक्रसृष्टा स्त्री इत० । हरीतक्याम् त्रिका० ।
शक्राख्य पु० शक्रस्यैवाख्या यस्य । १ पेचके त्रिका० ।
शक्राणी स्त्री शक्रस्य पत्नी ङोप् स्वातृक् च । पुलोमजाया-
 मिन्द्रपत्न्याम् शब्दमा० ।
शक्राशन न० शक्रेणाश्रिते अश-कर्मणि ल्युट् । भङ्गायाम्
 “शक्राशनन्तु तीक्ष्णोष्णं सोच्छकत् कुठनाशनम् । बन्ध-
 मेधाग्निदं क्षोभदोषहारि रसायनम्” राजव० ।
शक्राशन पु० शक्रं तन्नामन्तुते व्याप्नोति अश-ल्यु । कुटज-
 वृक्षे शब्दच० । [संक्षिप्तसारः ।
शक्ति पु० शक-क्तिन् । १ मेघे २ वज्रं ३ गजे ४ पत्रे च
शक्रोत्थान न० शक्रस्य तदुध्वजस्य उत्थानम् । भाद्रशुक्ल-
 द्वादश्यां कर्त्तव्ये १ शक्रध्वजस्योत्थाने, तदुपलक्षिते
 २ उत्सवे च । इन्द्रध्वजशब्दे ६४६ पु० दृश्यम् ।
शक पु० शक-वन् । गजे त्रि० कौ० ।
शङ्ख पु० शक-अच् वा-सुम् । शकटादिवाचकवृक्षे हारा० ।
शङ्कर पु० शं करोति क-अच् । १ महादेवे शकल्याणकरे
 त्रि० शशिवत्यां स्त्री ङोप् । ४ सा च मङ्गिठार्या शब्दच० ।
 ५ शस्यां राजनि० । [शुभ्रत्वात् । शकपूर्वे राजनि० ।
शङ्करावास पु० इत० । १ कैलासाचले । शङ्करस्यावास इव
शङ्का स्त्री शकि-अ । १ श्वासे श्वितर्कं मेदि० । २ संशये च ।
शङ्कित त्रि० शङ्का जातास्य तार० इतच् । १ भीते त्रिका०
 २ सन्दिग्धे श्वितर्किते च ।
शङ्खु पु० शकि-अण् । १ स्थायौ । २ कृत्यभेदे । ३ शल्यास्त्रे
 अमरः । ४ कौलके । ५ दशकोटिसंख्यायाम् इतत्-
 सङ्ख्याते । ७ महादेवे । दक्षलुपे मेदि० । ८ पञ्चशिरा-
 जाले १० भेदे हेमच० । ११ नखीनामद्वये जटा० ।
 १२ श्यावापरिमांशार्थे काष्ठादिनिमित्ते, “अर्काकुला ल
 स्रक्ष्यपा काष्ठी इषकुलमूलिका । शङ्खुसंज्ञा भवेच्चैव
 तच्छार्थां परिकल्पयेत्” इत्युक्ते १३ कौलभेदे च ज्यो० त० ।
 १४ जनसेजसपुत्रभेदे भा० आ० ६५ ख० । १५ नवरत्नान्त-